

STORA UTSKOTTETS UTLÅTANDE 8/2006 rd

Regeringens proposition med förslag om godkännande av Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa och till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i fördraget som hör till området för lagstiftningen

Till utrikesutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 juni 2006 en proposition med förslag om godkännande av Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa och till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i fördraget som hör till området för lagstiftningen (RP 67/2006 rd) till utrikesutskottet för beredning och bestämde samtidigt att stora

utskottet ska lämna utlåtande om ärendet till utrikesutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- talman Paavo Lipponen,
- minister Paula Lehtomäki.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner det fördrag om upprättande av en konstitution för Europa som undertecknats i Rom i oktober 2004 jämte bilagor och protokoll.

Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa är ett internationellt fördrag mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen. Det nya konstitutionella fördraget ersätter med vissa undantag de nu gällande fördrag som Europeiska unionen baserar sig på. Den europeiska union som grundar sig på det nya fördraget är i juridiskt och politiskt hänseende en efterföljare till den nuvarande Europeiska unionen. De centrala målen för reformen är att förenkla och förtydli-

ga grundfördragen, få unionen att fungera effektivare och föra den närmare medborgarna.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i fördraget om upprättande av en konstitution för Europa som hör till området för lagstiftningen. Genom lagen upphävs lagen om godkännande av vissa bestämmelser i fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen, de lagar som gäller sättande i kraft av Amsterdamfördraget och Nicefördraget samt den lag som gäller sättande i kraft av utvidgningsfördraget från år 2003. Lagen avses träda i kraft samtidigt med Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Stora utskottet har behandlat det konstitutionella fördraget i flera repriser under beredningens gång. Det lade fram sin samlade syn på fördraget (StoUU 2/2006 rd) i samband med behandlingen av statsrådets redogörelse (SRR 6/2005 rd). Utskottet upprepar sin positiva bedömning i utlåtandet såvitt det gäller innehållets acceptabilitet och behovet av att ratificera fördraget.

Stora utskottet föreslog i sitt utlåtande att riksdagen i sitt svar till statsrådet klart ska uttrycka sitt stöd för en gemensam utveckling av Europeiska unionen och sin beredskap att ratificera det konstitutionella fördraget. Riksdagen antog i samband med behandlingen ett uttalande där den föreslog att regeringen kommer med en proposition till riksdagen om att anta det konstitutionella fördraget för Europa.

Det konstitutionella fördraget har antagits av parlamenten och/eller vid folkomröstningar i 15 medlemsstater. I en del av dem pågår ratificeringen fortfarande. Finland skulle alltså vara den 16:e medlemsstaten som antar konstitutionen. Dessutom har Bulgarien och Rumänien godkänt fördraget i samband med ratificeringen av sina anslutningsfördrag. Fördraget har förkastats vid folkomröstningar i två medlemsstater och ratificeringsförfarandet pågår i sju medlemsstater. Utskottet har inte fått information om någon aktivitet för att anta och ratificera fördraget i dem.

På senare tid har den europeiska debatten om det konstitutionella fördraget kretsat kring behovet av fortsatta förhandlingar om unionens framtida fördragsgrund. Stora utskottet ser helst att det sker med utgångspunkt i ett konstitutionellt fördrag som alla medlemsstater har undertecknat och som antagits av en majoritet av dem. Därför upprepar det sin åsikt i redogörelsen att varje ratificeringsbeslut kommer att stärka fördragets acceptabilitet med tanke på fortsatta förhandlingar.

På det hela taget är det konstitutionella fördraget ett klart steg framåt i utvecklingen av Europeiska unionen, menar utskottet. Det förtydligar unionens rättsliga system och gör unionen

effektivare, samtidigt som det stärker demokratin och medborgarnas ställning i unionen. Men fördraget är en samling kompromisser. Ingen medlemsstat — inte heller Finland — nådde alla sina mål i förhandlingarna. Därför understryker utskottet att om fördraget antas i riksdagen betyder det att vi binder oss vid fördraget som helhet. Det som det däremot inte betyder är att Finland — lika lite som någon annan medlemsstat som redan antagit fördraget — skulle kunna anses ha bundit sig vid varje enskild lösning eller bestämmelse i fördraget lösryckta ur sitt sammanhang. För eventuella fortsatta förhandlingar betyder det givetvis i och för sig att situationen för de medlemsstater som redan antagit fördraget är den samma när det gäller beredningen av fördragsändringar som för de medlemsstater som har förkastat fördraget eller låtit bli att anta det.

I slutsatserna från Europeiska rådet den 15 och 16 juni 2006 gavs ordförandelandet Tyskland i uppdrag att utifrån omfattande samråd med medlemsstaterna presentera en lägesrapport för Europeiska rådet i början av 2007. Den ska redovisa debatten om det konstitutionella fördraget och innehålla en utredning om eventuella utvecklingsalternativ. Finland är ordförandeland hösten 2006 och förbereder utredningen genom bilaterala förhandlingar med varje medlemsstat. Meningen är att lämna en preliminär lägesrapport till Tyskland. I samband med förslaget till lag om att anta och sätta i kraft det konstitutionella fördraget har utskottet hört minister Paula Lehtomäki, som bemyndigats av statsministern att föra de bilaterala förhandlingarna. Utifrån utredning ser utskottet positivt på den finska regeringens aktiva grepp för att hålla i gång fördragsprocessen. Men det är inte realistiskt att vänta sig egentliga resultat förrän under Tysklands ordförandeskap efter valen i Frankrike och Nederländerna.

Under behandlingen av regeringens proposition har utskottet också hört talman Paavo Lipponen, som är med i den officiella grupp av s.k. vise män som under den italienske inrikesminis-

tern Giuliano Amatos ledning ska begrunda det konstitutionella fördragets framtida öde.

Det konstitutionella fördraget uppfyller i det stora hela de mål som ställdes för det i Finland och i Europa. Därmed tillstyrker stora utskottet fördraget. Men samtidigt kräver det att regeringen håller riksdagen underrättad om framstegen med fördraget.

Utlåtande

Stora utskottet anför

att utrikesutskottet ska beakta det som sägs ovan.

Helsingfors den 6 oktober 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Vilén /saml
vordf. Antti Kaikkonen /cent
Kimmo Kiljunen /sd
medl. Eero Akaan-Penttilä /saml
Arja Alho /sd
Arto Bryggare /sd
Merikukka Forsius /gröna
Heidi Hautala /gröna
Pertti Hemmilä /saml
Toimi Kankaanniemi /kd
Mari Kiviniemi /cent
Johannes Koskinen /sd
Risto Kuisma /sd

Markku Laukkanen /cent
Susanna Rahkonen /sd
Juha Rehula /cent
Jouko Skinnari /sd
Astrid Thors /sv
Kimmo Tiilikainen /cent
Kari Uotila /vänst
Jan Vapaavuori /saml
Matti Väistö /cent
ers. Tuija Nurmi /saml
Pentti Tiusanen /vänst
Jutta Urpilainen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Petri Helander.

AVVIKANDE MENING 1

Motivering

I sitt utlåtande förordar stora utskottet att det i oktober 2004 undertecknade fördraget om en konstitution för Europa med bilagor och protokoll ska ratificeras och antas i Finland. Jag omfattar inte utlåtandet eftersom utskottet inte har anfört tillräckligt goda grunder till stöd för sin hållning. Varken det konstitutionella fördraget eller ratificeringen av det ligger i Finlands intresse.

Jag för fram mina motiv för att Finland inte ska ratificera och anta en konstitution för Europa i en avvikande mening till stora utskottets utlåtande (StoUU 2/2006 rd). Jag hänvisar också till motiven i den första reservationen till utrikesutskottets betänkande (UtUB 2/2006 rd). Dessutom påpekar jag att det konstitutionella fördraget aldrig kan träda i kraft i föreslagen form, eftersom det har förkastats i två folkomröstningar.

Övervägandet om behandlingen av en ratificering av den föreslagna konstitutionen bör

överlåtas åt den nya riksdag som väljs i mars 2007. Behandlingen brådskar inte, eftersom förslaget har förkastats vid folkomröstningar i Frankrike och Nederländerna och behandlingen av ratificeringsfrågan inte ens har kommit i gång i flera medlemsstater. Vi har alltså gott om tid att föra en bred offentlig debatt om saken i Finland. Det är möjligt i och med att både konstitutionen och hela EU-medlemskapet lyfts fram som centralt tema inför riksdagsvalet.

Förslag

Jag föreslår

att utrikesutskottet inte ska föreslå att konstitutionen för Europa ratificeras och

att behandlingen av ratificeringsfrågan avslutas vid 2006 års riksmöte och att riksmötet efter riksdagsvalet 2007 eventuellt återupptar behandlingen.

Helsingfors den 6 oktober 2006

Toimi Kankaanniemi /kd

AVVIKANDE MENING 2

Motivering

Det har redan länge stått klart att det konstitutionella fördraget inte kommer att träda i kraft i föreslagen form. Det behövs fortsatta förhandlingar för att hitta en lösning som alla medlemsstater, däribland Frankrike och Nederländerna, kan acceptera. Det lönar sig också för Finland att förbereda sig för förhandlingarna genom att fundera på sådana ändringsbehov som eventuellt inte blev tillgodosedda i det nu aktuella konstitutionella fördraget. Vi bör också bedöma med hurdana element till stöd för den sociala och ekologiska dimensionen fördraget behöver kompletteras som motvikt mot de högst kategoriska bestämmelserna om den inre marknaden för att medborgarnas mistroende och kritiska inställning till Europeiska unionen ska dämpas. Av de här orsakerna anser vi att en ratificering just nu inte är motiverad.

I sin egenskap av EU-ordförandeland för Finland i höst bilaterala förhandlingar med representanter för alla medlemsstater för att kunna lägga fram en lägesrapport för nästa ordförandeland Tyskland. Som framgår av utskottets utlåtande är det en mycket allmänt utbredd uppfattning att det inte lönar sig att vänta sig resultat före valen i Frankrike och Nederländerna. Det tar alltså rätt länge till innan vi har ett nytt för-

slag till konstitution och även då tar det sin tid för parlamenten i medlemsstaterna att ratificera det. Det är helt klart att den nuvarande riksdagen genom sin ratificering av fördraget inte påskyndar ikraftträdandet. I stället får den riksdag som väljs i mars lov att ta ställning till ett nytt förslag till konstitutionellt fördrag.

Vi anser att eftersom Finland nu är ordförandeland bör vi koncentrera oss på utforskande förhandlingar och arbeta för att det fördrag som förhandlas fram går till folkomröstning samtidigt i alla EU-medlemsstater.

Förslag

Vi föreslår att stora utskottet som sitt utlåtande till utrikesutskottet ska konstatera

att EU:s konstitutionella fördrag inte ratificeras på detta stadium

att Finland tillsammans med de övriga medlemsstaterna bör arbeta för ett fördrag som kan accepteras av alla medlemsstater

att Finland arbetar för att det nya fördrag som förhandlas fram går till folkomröstning samtidigt i alla medlemsstater.

Helsingfors den 6 oktober 2006

Kari Uotila /vänst
Pentti Tiusanen /vänst

AVVIKANDE MENING 3

Motivering

Vi omfattar i övrigt utskottets utlåtande, inbegripet att det konstitutionella fördraget bör ratificeras för att det ska finnas en grund för fortsatta förhandlingar.

Förslag

Vi anser i alla fall att motiveringen till utskottets utlåtande borde ha kompletterats med följande stycke:

"När det blir aktuellt att sätta fördraget i kraft slutgiltigt, bör medlemsstaterna

vara beredda att ordna med folkomröstning samtidigt i alla medlemsstater enligt sina respektive nationella bestämmelser för att fördraget ska vara lättare att acceptera i hela Europa. Detta kunde ske till exempel i samband med Europaparlamentsvalen 2009."

Helsingfors den 6 oktober 2006

Merikukka Forsius /gröna
Heidi Hautala /gröna